ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1206.

Πόθεν ἔχουν τὴν ἀρχὴν των αἱ παροιμιακαὶ φράσεις: «Οὐαὶ τοῖς ἡττημένοις». — «Οἱ χῆνες τοῦ Καπιτωλίου»;

1207.

Ὁλόκληρον, νῆσος μικρὰ, ἐν τῷ Αἰγαίῳ κεῖμαι,
ἐνδόξου ποιητοῦ πατρίς.
Τὸν τράχηλόν μου ἀφαιρεῖς;
Τὸ ὄνομά μου ἤλλαξες, πλὴν πάλιν νῆσος εἶμαι.

1208.

Διὰ τῶν γραμμάτων τῆς φράσεως: Huile de roses σχηματίσον τὸ ὄνομα Γάλλου ποιητοῦ.

ΛΥΣΕΙΣ

1198.

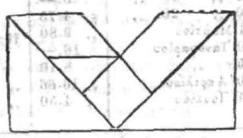

1199.

Τὸ περιώνυμον λόγιον «Tout est perdu fors l'honneur» ἔχει τὴν ἑξῆς ἀρχήν. Ὅτε ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας Φραγκίσκος ὁ Α' πολεμῶν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας Κάρολον τὸν Ε' ἡττήθη κατὰ κράτος ἐν τῇ μάχῃ τῆς Παυΐας ἐν Ἰταλίᾳ καὶ συνελήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν αὐτοκρατορικῶν, ἔγραψε πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἐπιστολὴν, ἐν ᾗ περιείχετο καὶ ἡ ἑξῆς φράσις· «Ἵνα δὲ σᾶς καταστήσω γνωστὸν τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς μου, σᾶς λέγω ὅτι δὲν μοὶ ἀπέμεινεν οὐδὲν ἄλλο πλὴν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ζωῆς». Ἐκ τῆς φράσεως ταύτης ἐπλάσθη ἐπὶ τὸ συντομώτερον ἡ πολυθρύλητος φράσις, ἣν ἀπεδέχθησαν πάντες σχεδὸν οἱ ἱστορικοί.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Αὐγούστου 1880. **Π.

Σημ. τῆς Ἑστίας. Ἡ διεύθυνσις τῆς Ἑστίας ἔλαβεν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου καὶ ἄλλην σημείωσιν, παρέχουσαν τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν, «ἑνὸς τῶν ἀναγνωστῶν της ἐπὶ τῆς Δεωφόρου Ἀμαλίας», πρὸς ὃν ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας της.

1200.

1	15	14	4	34
12	6	7	9	34
8	10	11	5	34
13	3	2	16	34
34	34	34	34	34

Πρῶτος ἀπέστειλε τὴν ἀνωτέρω λύσιν ὁ μαθητὴς τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς τῶν Εὐελπίδων κ. Δημ. Θ. Ἠπίτης, συνωδευμένην μετὰ τῆς ἑξῆς σημειώσεως: «Κανών. Ἀφ' οὗ θέσης τοὺς ἀριθμοὺς κατὰ τὴν φυσικὴν σειρὰν αὐτῶν, μετάθεσον ἐναλλὰξ τῶν τεσσάρων ἐξωτερικῶν πλευρῶν τοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἀριθμοὺς ἀνὰ δύο συμμετρικῶς καὶ διαγωνίως». Π. χ.

1	2	3	4
5	6	7	8
9	10	11	12
13	14	15	16

Ἐν τῷ ἀνωτέρω πίνακι οἱ ἐν τῇ πρώτῃ ὁριζοντείῳ πλευρᾷ ἀριθμοὶ 2 καὶ 3 θὰ ἀνταλλάξωσι τὰς θέσεις αὐτῶν πρὸς τὰς τῶν 14 καὶ 15 διαγωνίως, ὡς φαίνεται ἐν τῷ πρώτῳ πίνακι. Ἡ αὐτὴ μετάθεσις πρέπει νὰ γείνῃ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους δύο μέσους ἀριθμοὺς τῶν δύο καθέτων ἐξωτερικῶν πλευρῶν.

1201.

Superfluité.

1202.

R E P A S
E C O L E
P O S E N
A L E N E
S E N E F

1203.

Fume-terre.

1204.

Σημαία-μαῖα.

1205.

La lettre f.

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ.

Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἑστίας».

Περὶ τοῦ περιέργου παιγνιδίου τῶν 15, ὅπερ ἐδημοσιεύσατε τὸ πρῶτον ἐν ἀριθ. 181 τοῦ Δελτίου, εὑρίσκω ἔν τινι ἄρθρῳ, ὅπερ δημοσιεύει τὸ ἀξιόλογον γαλλικὸν περιοδικὸν «La Nature», γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ καλάμου τοῦ ἀρχισυντάκτου αὐτοῦ κ. Gaston Tissandier, πληροφορίας τινὰς, ἱστορικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα ἐχούσας, ἃς ἀνακοινῶ ἡμῖν, ὅπως, ἐὰν θέλητε, τὰς μεταδώσητε εἰς τοὺς ἀναγνώστας σας.

Εἰς τὸ εἰρημένον φύλλον τοῦ Δελτίου τὸ περὶ οὗ πρόκειται παιγνίδιον ἐδημοσιεύθη ὑπὸ τὴν μίαν μόνον φάσιν αὐτοῦ, καθ' ἣν τοὺς ἀναμὶξ τεθειμένους 15 κύβους πρόκειται διὰ μετακινήσεως νὰ φέρῃ τις εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῶν σειράν. Ἀλλὰ τὸ παιγνίδιον παρίσταται καὶ ὑπὸ ἄλλην φάσιν, ὅταν συμπληρωθῇ διὰ τοῦ 16ου κύβου καὶ ἡ ὑπολειπομένη κενὴ θέσις. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ παιγνίδιον συνίσταται εἰς τὸ νὰ τοποθετήσῃ τις τοὺς κύβους τοιουτοτρόπως, ὥστε προσθετόμενοι ὁριζοντείως, καθέτως ἢ καὶ διαγωνίως νὰ παρέχωσιν ἄθροισμα 34. Οὕτω θεωρούμενον τὸ παιγνίδιον εἶνε ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων, ἀνάγον τὴν ἀρχήν του μέχρι τῶν χρόνων τῶν πρώτων Αἰγυπτίων· ἀνήκει δὲ εἰς τὰ λεγόμενα μαγικὰ τετράγωνα, περὶ ὧν οὐκ ὀλίγοι ἠσχολήθησαν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας. Ὠνομάζοντο δὲ τὰ τετράγωνα ταῦτα μαγικά, διότι κατὰ τὸν Ozaman, ὅστις ἔγραψε περὶ αὐτῶν κατὰ τὸν δέκατον ἕβδομον αἰῶνα, ἠξιοῦντο μεγάλης ὁπολήψεως παρὰ τῶν Πυθαγορείων. Εἶνε δὲ τὰ μαγικὰ τετράγωνα δύο εἰδῶν, ἤτοι τὰ συνιστάμενα ἐξ ἀριθμητικῆς προόδου καὶ τὰ ἐκ γεωμετρικῆς. Τὸ τῶν 16 ἀριθμῶν εἶνε εἷς τῶν τύπων τῶν κατ' ἀριθμητικὴν πρόοδον, εὐκόλως δ' ἐννοεῖται ὅτι τὸ παιγνίδιον δύναται νὰ ἐπεκταθῇ ἐπ' ἄπειρον, λαμβανομένης μεγαλειτέρας ἀριθμητικῆς προόδου. Κατὰ γεωμετρικὴν πρόοδον θεωρούμενον τὸ πρόβλημα συνίσταται εἰς τὸ νὰ θέσῃ τις τοὺς ἀριθμοὺς ἐν τοῖς τετραγωνιδίοις οὕτως, ὥστε πολλαπλασιαζόμενοι ἐπ' ἀλλήλους καθέτως, ὁριζοντείως ἢ διαγωνίως νὰ παρέχωσι πάντοτε τὸ αὐτὸ γινόμενον.

Ἐν Παρισίοις, 3|15 Αὐγούστου 1880. Εἷς συνδρομητής.

Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ἐλάβομεν καὶ παρ' ἑτέρου ἐκ τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας» τὴν ἑπομένην σημείωσιν.

«Τὸ παιγνίδιον τῶν 15, τὸ ἀπό τινος ἐξ Ἀμερικῆς εἰσαχθὲν, ἦν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα γνωστὸν ἐν Γερμανίᾳ πρὸ τριῶν περίπου αἰώνων. Ἔν τινι ἰχνογραφήματι τοῦ διασήμου ἐκ Νυρεμβέργης καλλιτέχνου Ἀλβέρτου Δύρερ, παριστῶντι προσωποποίησιν τῆς Μελαγχολίας, ἀπεικονίζεται μεταξὺ τῶν παιγνίων, ὧν ποιεῖται χρῆσιν πρὸς διασκέδασιν ὁ μελαγχολῶν, καὶ ἄβαξ εἰς ἠριθμημένα τετραγωνίδια διῃρημένος. Διὰ τοῦ ἀμερικανικοῦ παιγνίου ἐξηγεῖται ἡ μέχρι τοῦδε ἀκατανόητος παράστασις αὕτη».

Ἀθήνησι τύποις Ἀδελφῶν Περρῆ.